

Vellykket fengselskonferanse

AV JARLE KLUNGREHAUG,
FENGSELSDIAKON I INDRE-
MISJONSSKAPET

18.-19. september 1998 var nærmere 100 frivillige og ansatte innen kristent fengselsarbeid samlet til landskonferanse i Forum for kristent fengselsarbeid i Vestre Aker menighetshus i Oslo. Temaet for konferansen var; Løslatt- til hva? - hvor fokus ble satt på ettervernet etter fengselsopphold.

Temaet ble belyst med foredrag og innledninger og panelsamtale med aktiv deltakelse fra tilhørerne i salen. I tillegg hadde måltidene med rikelig tid til samtale og utveksling av erfaringer en sentral plass. Det var også et fengselstorg hvor det var lagt fram informasjon om arbeidet som gjøres i de ulike organisasjoner. Fredagen ble avsluttet med egen forbønnsgudstjeneste i Vestre Aker kirke.

Innholdsrikt program

Den politiske ledelse gjennom statssekretær Åshild Anmarkrud innledet konferansen med fokus på kristne organisasjoners og menigheters plass innen kriminalomsorgen og nytt fra kriminalmeldingen. Statssekretæren ble etterfulgt av 2 innsatte som bidro med sine erfaringer fra det å bli løslatt fra fengsel. Den etterfølgende panelsamtalen gav et spennende innblikk i problemene rundt soning og løslatelse. Lørdagen ble Kalfarhuset i Bergen og BARM-senteret i Hamar presentert som to ulike modeller for ettervernsarbeid. Videre bidro Ingvald Viken fra Prison Fellowship /Greåker Frikirke med erfaringer fra det første alpha-kurset i Sarpsborg krets-fengsel og erfaringer fra utlandet.

Kristen fengsels-modell

Mye spennende og nytt kom fram under konferansen. Mest oppsiktsvekkende var

APACs (no: "Foreningen til beskyttelse og assistanse for straffedømte") modell for fengselsarbeid i Sør-Amerika, hvor de opererer med en tilbakefallsprosent (prosent løslatte som kommer tilbake til fengsel) på 4, mot nærmere 80 % her i Norge. Modellen er innført i 160 fengsler i Sør-Amerika. Studier fra USA viser videre at tilbakefallsprosenten sank

med over 20 % for fange-grupper som gjennomførte bibelstudier under soningen.

Kriminalmeldingen

Når det gjelder nytt fra Kriminalmeldingen, kan nevnes at - Fengselsprestjenesten fra år 2000 vil bli organisert under KUF og ikke Justisdepartementet som nå. Denne tjenesten omfatter 13,5 stillinger fordelt på 18 personer.

- Det foreslås innføring av elektronisk hjemmesoning med fotbøyle for visse fanger.
- Ved brudd på betingelsene

ved prøveløslatelse foreslås at ny korttidsfengsling kan foreta uten å måtte gå om rettsapparatet.

Innsattes meldinger - vil heller ha venner enn forbedere

- Løslatelsen er ofte for dårlig tilrettelagt - mange mangler jobb og bolig, planleggingen kommer gjerne for sent i gang.

- Besøksordningene for barna er vanskelige - et eksempel var en far som fikk avslått permisjonssøknad om følge til sin datters første skoledag p.g.a. bemannings-situasjonen - han hadde to dager igjen å sone.

- Fangene som er flinke å uttrykke seg verbalt blir ofte bedre behandlet og får bedre hjelp enn de verbalt svake.

- Av forventninger til de kristne, ønsker de heller noen som kan være venner med dem når de kommer ut enn at de skal be for oss. Besøk i fengslene fra kristne grupper oppleves som udelt positivt.

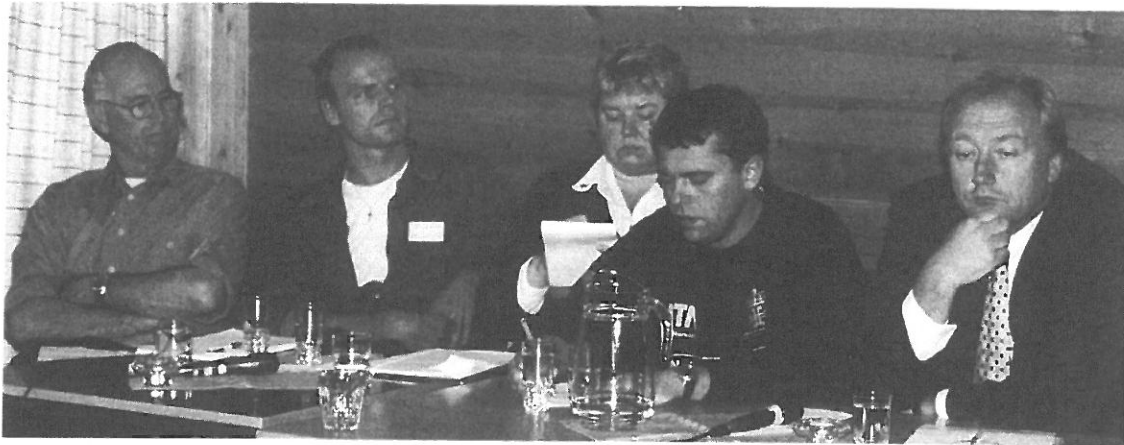
Kommet godt igang

Forum for kristent fengselsarbeid som en årlig samling er forhåpentlig kommet for å bli. Det var flott å være samlet fra så mange ulike hold og konferansen ble en inspirasjonssamling for mange som arbeider hver på sin kant. Utfordringene innen ettervernet er så store at det vil være nødvendig med samarbeid på tvers av menighetsgrenser og organisasjoner. Så godt som alle menigheter og

organisasjoner som er representert i kristent fengselsarbeid var samlet, fra Bodø i nord til Kristiansand i sør. 55

av deltakerne var frivillige og 22 fengsler var representert. Ved årets konferanse var også noen innsatte invitert, videre

representanter fra justisdepartementet, KIF (Kriminalomsorg i Frihet) og Foreningen for Fangers Pårørende. ●

Med et så godt sammensatt panel og Geir Helljesen som ordstyrer, engasjerte temaet "Utfordringer i forbindelse med tiden etter løslatelsen" alle

sterkt. Vi satt igjen med følelsen av at vi ikke har rukket fram til den enkeltes behov for bosted, kontakter og arbeid. Men det slo bare fast viktigheten av det frivil-

lige fengselsarbeidet også. Panelet besto av (f.v.) leder for Kalfarhuset, Kjell Grønner, Paul Håkon Scheie, Maritastiftelsen, fengselsprest Sissel Nerhus, ex-

innsatt Trond Henriksen, Nei til narkotika ekspedisjonssjef Erik Lund-Isaksen, Justisdepartementet og to innsatte (ikke avbildet).

Ny arbeidsgruppe med ansvar for planlegging av neste års konferanse ble valgt. Det er fra venstre; Jarle Klungrehaug (Indremisjonsselskapet), Anne Ma Mortensen -ny - (Blåkors), Tove Stabell - ny - (Prison Fellowship), Asbjørn Sagstad (Kirkens Sosialtjeneste) og Paul Håkon Scheie -ny - (Maritastiftelsen). I tillegg fortsetter Terje Auli og Harald Bekken fra Oslo kretsfengsel som kontaktpersoner for fengselsprestene - ikke på bildet.

Forts. neste side

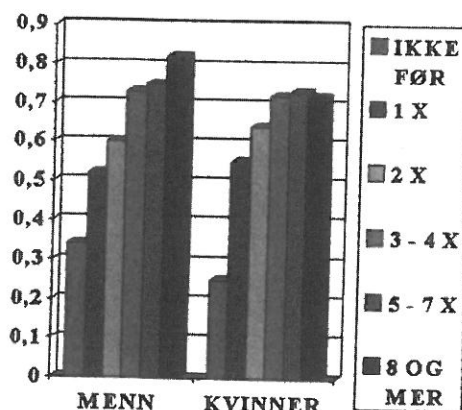
Tilbakefallsprosenten er utfordringen

APAC-programmet i Brasil har nå virket i mer enn 20 år. Først ut var Humaita fengsel, hvor kristne driver et helt fengsel. Tilbakefallsprosenten er mindre enn 5%. Opplegget er kopiert i over 160 fengsler nå, og spredd til flere land. Lignende opplegg er tatt i bruk i USA og Canada, hvor de såkalte Kairos-oppleggene er spredd over 150 fengsler. (Kairos (gresk; "Guds spesielle tid") er et opplegg for opplæring og trening, hvor hovedfokus er på holdningsendring med evangeliet som "lærebok". I England er det også satt i gang Kairos-APAC-prosjekter, hvor hovedlæ-

ringen går over weekender torsdag til søndag, fulgt av 18 ukers oppfølging. Svært lovende resultater!!

En ny amerikansk forskningsrapport som tar opp virkningen av slike programmer, konkluderer med at Bibelstudieopplegg over en viss varighet fører til en radikal reduksjon i tilbakefallsprosenten. Innsatte som deltok i opplegg på minst 10 bibelstudietimer i året hadde et tilbakefall på 14 prosent, sammenlignet med 41% i gjennomsnittspopulasjonen.

*Fra PFN-kontakten
(Prison Fellowship Norge)*

- **Menn mer enn kvinner**
- **Unge lovbrøyttere begår oftere ny kriminalitet enn eldre**
- **Tilbakefallsprosenten øker med antall tidligere straffereaksjoner**

kommentar

Intensjonen med spørsmålsrunden til representantene fra de tre diakonutdanningsinstitusjonene i Oslo i forrige nummer av Diakonos, var et håp om svar og innspill som skulle vise den bredde det hevdes at dagens utdanningstilbud på dette området representerer.

dagens situasjon er som den er, burde det være langt mer hensiktsmessig å profilere seg utad som noe nyskapende og nytenkende.

Sannheten er at det faglige tilbudet ved de tre utdanningstilbudene er tilnærmet like, men at den enkelte institusjons identitet

Kjerringa mot strømmen

Jeg spurte meg i forkant om dette var et fornuftig mangfold eller bakstreveri. I ettertid går følelsene i retning av det siste. For oss som ikke daglig står oppe i det arbeidet som utføres ved de tre institusjonene, blir spørsmålet om hvorfor de ikke går sammen om en felles utdanningsmodell mer plausibel etterhvert som tiden går. Det er kanskje forståelig at de spørsmålene som ble stilt ble besvart på en taktisk og offisiell måte, fordi å uttrykke store ulikheter kan være risikabelt sett ut fra det faktum at de alle henvender seg til den samme relativt lille søkermasse. Jeg mener likevel at når

likevel skiller dem noe. Det er vel forskjellene i dette helhetssynet som i langt større grad bør gjøres kjent, fordi dette høyst sannsynlig vil farge innholdet i den enkelte studiemodell. For å illustrere dette nærmere vil jeg våge meg på en spissformulert karakteristikk av de tre utdanningene:

Jeg opplever Diakonhjemmet og Menighetssøsterhjemmet som to ytterpunkter. Diakonhjemmet på sin side har lengst fartstid på området, og er veldig faglig orientert. Dette henger trolig sammen med den over 100 år lange tradisjonen med å utdanne

diakoner, og at de derfor er godt etablert. De har en modell som de vet fungerer og et internt apparat som kan ta seg av eventuelle påkrevde tilpasninger. Menighetssøsterhjemmet vektlegger den åndelige dimensjonen i langt større grad, og ser på dette som sitt varemerke. Det betyr ikke at de av den grunn undergraver viktigheten av en teorifaglig kvalitetssikring, men det kommer i andre rekke. Høgskolen for Diakoni og Sykepleie på Lovisenberg kan gi inntrykk av å befinne seg i en identitetssøkende periode. Dette er nødvendigvis ingen negativ situasjon å befinne seg i, men på bakgrunn av dagens situasjon med få studenter og få diakonstillinger, kan det være vrient å danne et annerledes alternativ enn de to andre aktørene. Lovisenberg er nok likevel mest lik Diakonhjemmet, men har mindreverdighetskomplekser og for stor stolthet til å se på muligheten for det helt store samarbeidet. På den andre siden har Lovisenberg gode forutsetninger for å bli ledende på Institusjonsdiakoni.

Det skal igjen sies at dette er en meget forenklet framstilling, men det faktum at de alle tre har stolthet på å skulle kunne tilby denne utdanningen er det ikke tvil om. Denne stoltheten blir ødeleggende med tanke på mulighetene for tettere samarbeid.

Tenk dere hvilket spennende og utfordrende faglig miljø det ville blitt hvis kompetansen fra Diakonhjemmet, Lovisenberg og Menighetssøsterhjemmet ble samlet under ett og samme tak. En slik fusjon er vel også tidsriktig når man ser på hvordan andre utdanningsinstitusjoner utvikler seg i dag. Dette i seg selv behøver ikke å brukes som et argument for én utdanning, men kjerringa mot strømmen er det alltid lett å mene noe om.

NILS-TORE MOSVOLD